

удельных весов строительства, а также сельского, лесного и рыбного хозяйства (рис. 2).

Очевидно, что основное влияние на экономическое развитие Республики Беларусь и Украины оказывают такие виды экономической деятельности как промышленность, сельское хозяйство, охота и лесное хозяйство, транспорт и связь, оптовая и розничная торговля, ремонт автомобилей и мотоциклов, строительство, на долю которых приходится более 50% произведенного ВВП.

Список использованных источников

1. Общегосударственный классификатор Республики Беларусь «Виды экономической деятельности» ОКРБ 005-2011 : постановление Гос. ком. по стандарт. Респ. Беларусь от 5 декабря 2011 г. № 85 // Нац. реестр правовых актов Респ. Беларусь. – 2012 г. № 43.

2. Статистические данные официального сайта Национального статистического комитета Республики Беларусь [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.belstat.gov.by>. – Дата доступа: 18.09.2017.

3. Статистические данные официального сайта Государственной службы статистики Украины [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.ukrstat.gov.ua>. – Дата доступа: 18.09.2017.

4. Національні рахунки України за 2015 рік. Стат. бюллетень / Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>. – Дата доступу: 18.09.2017.

*Малащук Дмитро Валерійович,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри міжнародної торгівлі;
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»*

ТРАНСФОРМАЦІЯ РИНКУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Високий рівень проникнення інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у суспільстві викликає певні трансформації в щоденному житті та спонукає людство аналізувати потенціал для подальшого розвитку цієї індустрії, щоб забезпечити максимально ефективно використання її здобутків для досягнення інтересів людства. У контексті усіх зрушень, що будь-яким чином пов'язані з сектором ІКТ, доволі важко виділити окремі тенденції та назвати їх ключовими, оскільки сам спектр аспектів життя суспільства, який залежить від ІКТ, є дуже широким та диверсифікованим.

Тим не менше, одним з основних трендів, який простежується в ХХІ столітті, є зміна природи інновацій у рамках переходу суспільства в цифровий вимір. Поява інноваційних бізнес-моделей спричиняє популяризацію інновацій

у бізнес середовищі самим фактом свого існування, не кажучи вже про високий потенціал до ноу-хау у таких підприємств. Стандартні засоби проведення досліджень стають більш потужними за рахунок поширення доступу до інформації і, як наслідок, витрати на дослідження й розробки зменшують свою вагу як показник інтенсивності та якості інновацій, оскільки з'являється все більше можливостей проводити дослідження продуктів, ринків та генерувати інновації дешевше або взагалі фактично безкоштовно. Змінюється також сприйняття інновацій – багато компаній у різних країнах визнають, що збільшення впливу ІКТ на спосіб ведення бізнесу змушує їх переосмислити власні можливості до проведення інновацій. Так, якщо розглянути показник оцінки можливостей до інновацій, визначений за результатами опитування очільників різноманітних компаній у більше ніж 100 країнах, та порівняти його з рівнем розвитку мережі ІКТ (що, у свою чергу, може бути продемонстровано як динаміка зміни пропускної ширини смуги міжнародного інтернету), то побачимо, що кореляція між цими показниками буде майже абсолютною і підтверджуватиме емпіричні спостереження науковців (рис. 1).

Іншим значущим трендом є зменшення ролі патентів в умовах підвищення інтенсивності інновацій. Ураховуючи орієнтацію багатьох суб'єктів економіки на підвищення ефективності й оптимізацію виробничих процесів за рахунок ІКТ, різного роду ноу-хау почали виникати частіше і, як наслідок, життєвий цикл продуктів знизився.

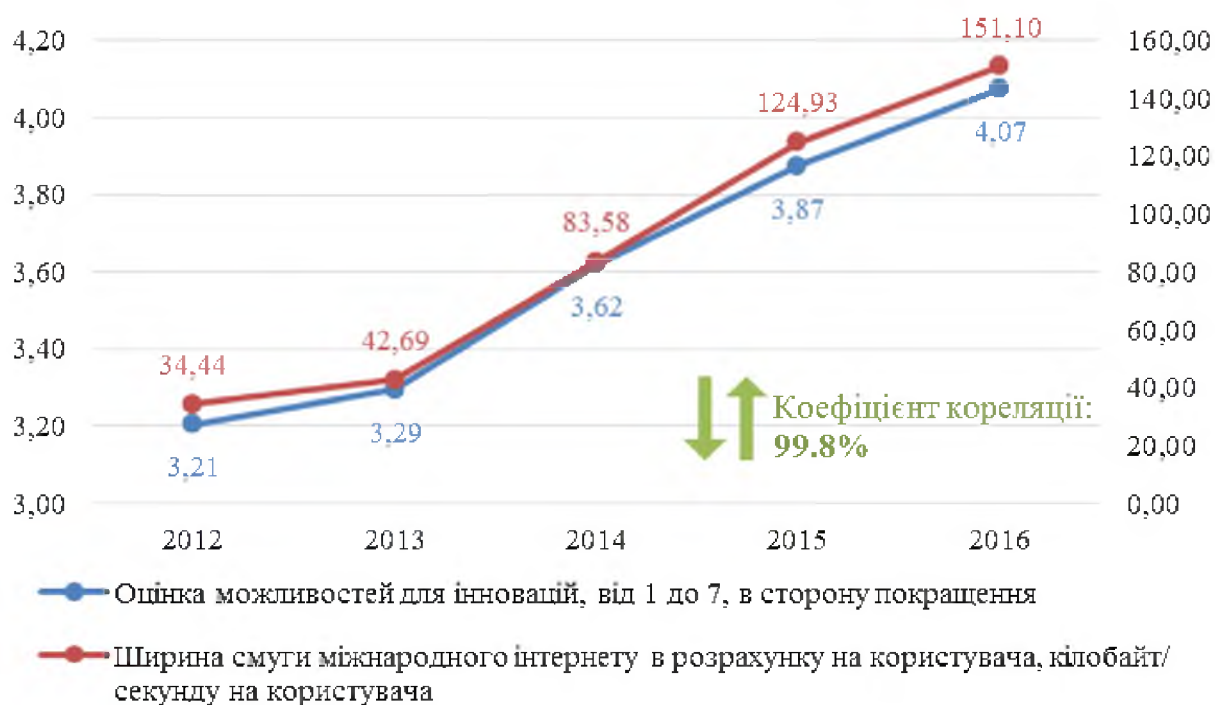

Рис. 1. Вплив розвитку мереж ІКТ на можливості для проведення інновацій

Джерело: складено автором на основі даних World Economic Forum

Згідно з аналізом Roland Berger Strategy Consultants, з 1997 по 2012 рік середньостатистична тривалість життєвого циклу продуктів знизилась на 24% [1].

Окрім цього, останнім часом існує тенденція до продовження часу узгодження патентів – наразі середньосвітова тривалість обробки патенту триває понад 4 роки. За подібних обставин багато компаній втрачають стимул до патентування своїх інновацій, оскільки розробка технологій, які будуть ефективними на ринку протягом нетривалого періоду часу очікування випуску патенту, є непрактичною. Виробники будуть більше зацікавлені не в відкладенні доступу до тієї чи іншої технології для конкурентів, а в поточній розробці інших ноу-хау, які змістять цю технологію нісля завершення її циклу як продукту.

Не менш важливою характеристикою сучасних процесів на ринку ІКТ є відставання пропозиції від попиту і, як результат, втрата багатьма компаніями можливостей розвитку. Цей ефект має місце через те, що при значному нарощенні попиту на продукти ІКТ у світі задоволенням цього попиту займається невелика частина компаній. Відповідно, та частка ринку, яка могла бути зайнятою новими гравцями, поглинається тими, хто вже надає подібні послуги (виробляє товари).

Проте, незважаючи на такі диспропорції на ринку, темп зростання попиту на продукти сектору ІКТ досі перебуває не на своєму ніковому рівні, оскільки продукти сектору інтегруються в суспільство в індивідуальному вимірі значно швидше, ніж усі інші.

Розглядаючи структурні зміни в продуктах ІКТ, у середньостроковому вимірі очікується падіння за продуктами голосового характеру, а саме, дзвінків через телефон, оскільки на сьогоднішній день з'являється багато технологій, за яких потреба в стандартних стаціонарних чи мобільних телефонних комунікаціях зникає, бо інтернет надає ті ж самі можливості. І хоча падіння в цьому секторі все одно буде мати стриманий характер за рахунок поширення пакетного надання послуг (компанії надають triple-play послуги з доступу до інтернету, телебачення та телефонії як один пакет з фіксованою ціною), цей напрям поступово відмирає.

Крім того, одним із пріоритетів розвитку ІКТ як галузі є розширення зони доступності технологій. Така тенденція пов'язана з тим, що компанії вирішують відразу дві проблеми: розширення мережі в нині недоступні регіони (і розширення своєї абонентської мережі за рахунок тамтешнього населення), а також розширення доступного регіону для уже наявних користувачів (особливо актуально для мобільного зв'язку, який і виступає основним рушієм цього тренду). За прогнозами агентства BusinessMonitorInternational (BMI), глобальний ринок підписок на технології 3G/4G виросте з 3,65 мільярдів доларів США в 2016 до 4,83 мільярдів в 2020 році. При цьому значні інвестиції з погляду компаній також очікуються в мережі оптоволокна, технології векторингу, специфікації інтерфейсу служби передачі даних кабелем 3.0 тощо.

Багатообіцяючими є інвестиції компаній і держав у розвиток стандарту 5G, який дозволить значно підвищити швидкість та зменшити час затримки при передачі даних. Масштабна комерціалізація технологій мережі п'ятого покоління очікується з 2020 року, а до 2026 року, на думку дослідників з ABIresearch, технології 5G дозволять генерувати до 200 мільярдів доларів США на рік [2]. Окрім того, мережі п'ятого покоління за рахунок високої пропускної

здатності та низьких рівнів перебоїв відкриють доступ до щоденного використання таких технологій, як автономне водіння, доповнена реальність, віртуальна реальність, тактильний інтернет тощо.

Варто вказати й на поширення розвитку програм штучного інтелекту. Якщо в 2016 році сукупний світовий ринок когнітивних систем та штучного інтелекту сягав близько 8 мільярдів доларів США, то до 2020 року очікується його зростання до 47 мільярдів доларів [3], що еквівалентно зведеній річній ставці приросту в 55,7%. Це викликано широким проникненням технологій штучного інтелекту в такі сфери життя, як:

- транспорт (технології автонілоту, безпілотні транспортні засоби);
- побутові роботи (прибирання та підтримання чистоти і безпеки в оселях);
- медицина (моніторинг стану здоров'я, хірургія за участю роботів);
- освіта (інтерактивні системи навчання, системи нейролінгвістичного програмування);
- розваги (засоби генерації контенту, соціальні мережі);
- побут спільнот з обмеженими ресурсами (засоби передбачення, оптимізатори логістичних мереж);
- публічна безпека (аналіз злочинів для неупередженого прийняття рішень);
- працевлаштування (технології соціальної адаптації та трудової перекваліфікації).

Важливо зазначити, що в умовах розвитку ІКТ та переходу до поширеного вжитку цифрових технологій відбувається зміна пріоритетів розвитку економіки та суспільства – для побудови сталої економіки майбутнього потрібна не чітка орієнтація на ті чи інші послуги чи сервіси в структурі виробництва, а можливість пристосовуватися до нових викликів, інтенсивність появи яких підвищуватиметься через постійну інноваційно-технологічну діяльність. При цьому здатність країни пристосовуватися до змін, викликаних новими продуктами ІКТ, можна простежити за двома параметрами – динамікою конкуренції на продуктових ринках та динамікою на ринку праці. У першому випадку введення ІКТ відобразатиметься на здатності країни та виробників оптимізувати процеси виробництва й логістики, що допоможе заощаджувати на затратах праці та швидше доставляти продукцію споживачу. Коли ми говоримо про ринок праці, то тут вплив ІКТ буде дуже неоднозначним за рахунок того, що оптимізація процесів виробництва викликатиме значні скорочення робочої сили, тому здатність економіки підтримати баланс між максимальною можливою інтеграцією продуктів ІКТ у структуру господарства і збереженням (забезпеченням) нових робочих місць для тих, хто потраплятиме в списки на скорочення, стане основною детермінантою рівня адаптивності економіки тієї чи іншої країни.

Список використаних джерел

1. Production Technology Requirements with Respect to Agile Manufacturing / P.Oswald, M. Friessnig, P. Reischl, C. Rabitsch // TEM Journal. – 2015. – №4. – С. 346–350.

2. Spotlight on the Internet of things [Electronic resource] // PwC. – 2016. – Access mode :

<http://www.pwc.com/gx/en/research-insights/spotlight/internet-of-things.html>

3. Worldwide Cognitive Systems and Artificial Intelligence Revenues Forecast to Surge Past \$ 47 Billion in 2020, According to New IDC Spending Guide [Electronic resource] // IDC. – 2016. – Access mode :

<http://www.idc.com/getdoc.jsp?containerId=prUS41878616>.

Маринюк Альона Юрївна,

викладач-стажист;

Уманський державний педагогічний університет

імені Павла Тичини

АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ВЗАЄМВІДНОСИН ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ РІЗНИХ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИХ ФОРМ ІЗ ДЕРЖАВОЮ

Одним з найважливіших напрямів розвитку АПК є вдосконалення державного регулювання економічних взаємовідносин організаційно-правових форм підприємницької діяльності в сільському господарстві. В умовах конкурентного ринкового середовища важливе значення для забезпечення стабільного й ефективного аграрного виробництва мають механізми регулювання процесів відтворення в АПК, учасниками яких є суб'єкти різних форм підприємницької діяльності, та їх взаємовідносин із державою.

У сучасних економічних умовах важливим фактором підвищення ефективності розвитку продовольчого підкомплексу є удосконалення цих форм і відносин. Проте слід визнати, що нині форми підприємницької діяльності перебувають в стані формування та розвитку. Тому проблеми реформування аграрного сектору економіки постійно перебували і перебувають у полі зору економічної науки [1]. На сьогодні підприємницька діяльність налічує такі форми: приватні підсобні господарства, одноосібні володіння, господарства населення, селянські фермерські господарства, приватні та державні сільськогосподарські підприємства, колективні господарства, зокрема селянські спілки, агрофірми, міжгосподарські підприємства і об'єднання, різного роду та видів товариства, які поділяються за формою об'єднання та рівнем відповідальності. Найважливіші з них, які прижились та функціонують в агросфері, є сільськогосподарські підприємства, зокрема приватні, та господарства населення.

Ефективному розвитку підприємницької діяльності в сільському господарстві перешкоджають слабка адаптація до ринкових умов та низька інвестиційна привабливість аграрного виробництва і господарських формувань, безсистемність і розпорошеність надходжень коштів у модернізацію виробничої діяльності, недостатня державна підтримка, недосконалість